

Fremsat den 3. oktober 2018 af justitsministeren (Søren Pape Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af kriminallov og retsplejelov for Grønland

(Anbringelse af forvaringsdømte m.v.)

§ 1

I retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016, som ændret ved § 1 i lov nr. 149 af 7. februar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 370, stk. 1, udgår »eller anbringelse på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark efter § 371«.

2. §§ 371 og 372 ophæves.

§ 2

I kriminallov for Grønland, lov nr. 306 af 30. april 2008, som ændret ved § 1 i lov nr. 735 af 25. juni 2014, § 4 i lov nr. 103 af 3. februar 2016 og § 2 i lov nr. 149 af 7. februar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 148, stk. 2, ændres »§ 161, stk. 1« til: »§ 161«.

2. § 148, stk. 3, ophæves.
Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

3. § 161, stk. 2-5, ophæves.

4. I § 209 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om overførsel af indsatte til en institution under kriminalforsorgen i Danmark med henblik på lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand, jf. stk. 1.«

5. I § 241 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan bestemme, at en indsat i åben afdeling, som er idømt forvaring efter § 161, skal overføres til en forvaringsafdeling, hvis anbringelse i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Stk. 5. Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan bestemme, at en indsat i forvaringsafdeling skal overføres til en åben afdeling, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn. Viser den indsatte sig herefter uegnet til ophold i åben afdeling, eller viser denne anbringelse sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland bestemme, at den indsatte skal tilbageføres til en forvaringsafdeling.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.

§ 3

Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 4

Stk. 1. Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af de hidtidige regler i kriminallovens § 148, stk. 3, eller § 161, stk. 2-4, er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, kan overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland. Overførsel kan alene ske med den pågældendes samtykke.

Stk. 2. Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af de hidtidige regler i kriminallovens § 148, stk. 3, eller § 161, stk. 2-4, er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, skal overføres til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn. Viser den indsatte sig uegnet til ophold i åben afdeling, eller viser denne anbringelse sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, bestemme, at den indsatte skal overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at personer, som er idømt forvaring i medfør af den hidtidige bestemmelse i kriminallovens § 161, stk. 1, og som er anbragt i åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, skal overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, hvis an-

bringelse i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter regler om overførsel efter stk. 1 og 2.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Gældende ret*
 - 2.1. *Anbringelse af forvaringsdømte m.v.*
 - 2.2. *Overførsel af forvaringsdømte fra Danmark til Grønland*
 - 2.3. *Overførsel af forvaringsdømte internt i Grønland*
 - 2.4. *Overførsel af indsatte med henblik på lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark*
3. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.1. *Oversigt over de foreslåede ændringer*
 - 3.1.1. *Ophævelse af bestemmelser om anbringelse af forvaringsdømte og tilbageholdte i Danmark*
 - 3.1.2. *Overførsel af personer, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring*
 - 3.1.3. *Overførsel af personer, der før lovens ikrafttræden er idømt forvaring*
 - 3.1.4. *Overførsel af indsatte med henblik på lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark*
 - 3.2. *Ophævelse af bestemmelser om anbringelse af forvaringsdømte og tilbageholdte i Danmark*
 - 3.3. *Overførsel af personer, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring*
 - 3.3.1. *Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte i Grønland fra åben afdeling til en forvaringsafdeling*
 - 3.3.2. *Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte i Grønland fra forvaringsafdeling til en åben afdeling*
 - 3.4. *Overførsel af personer, der før lovens ikrafttræden er idømt forvaring*
 - 3.4.1. *Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte fra en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark til en forvaringsafdeling i Grønland*
 - 3.4.2. *Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte fra en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark til en åben afdeling i Grønland*
 - 3.4.3. *Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte fra åben afdeling i Grønland til en forvaringsafdeling i Grønland*
 - 3.5. *Placeringen af de forvaringsdømte i den nye anstalt i Nuuk*
 - 3.6. *Overførsel af indsatte med henblik på lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark*
4. *Økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige*
5. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.*
6. *Administrative konsekvenser for borgerne*
7. *Miljømæssige konsekvenser*
8. *Forholdet til EU-retten*
9. *Hørte myndigheder m.v.*
10. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Siden 1950'erne er personer, der idømmes forvaring efter kriminalloven, og som vurderes at udgøre en sikkerhedsmæssig risiko, blevet anbragt i Danmark, bl.a. fordi de åbne anstalter i Grønland ikke har de fornødne behandlingstilbud og ikke er indrettet sikkerhedsmæssigt til anbringelse af særligt farlige personer.

Den Grønlandske Retsvæsenkommission anbefalede i 2004, at der etableres en forvaringsafdeling i Grønland med den fornødne psykiatriske og psykologiske bistand tilknyttet, således at denne afdeling fremover vil kunne rumme de forvaringsdømte, der ellers ville skulle anbringes i Danmark (kommissionens betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen, bind 3, side 1014).

Ønsket om at ophøre med at anbringe forvaringsdømte i Danmark bunder i hensynet til de dømte, herunder at de bør anbringes i deres hjemland tættere på deres bopæl og familie.

Bl.a. på den baggrund er en ny anstalt under opførelse i Nuuk. Anstalten, som forventes at stå færdig i 2019, kommer ud over en almindelig åben afdeling til at bestå af en lukket afdeling, der bl.a. skal kunne huse forvaringsdømte.

Lovforslaget har som følge heraf bl.a. til formål at skabe hjemmel til, at personer, der efter kriminalloven er dømt eller overført til anbringelse i forvaring i Danmark, kan overføres til den nye anstalt i Nuuk. Der lægges i den forbindelse op til, at overførsel kun kan ske med den pågældendes samtykke.

Lovforslaget har endvidere til formål at ophæve de bestemmelser i kriminalloven, der giver mulighed for at dømme eller overføre forvaringsdømte til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark. Ligeledes har lovforslaget til formål at ophæve de bestemmelser i den grønlandske retsplejelov, der giver mulighed for at anbringe tilbageholdte i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark.

Lovforslaget har endvidere til formål at indføre hjemmel til, at der kan ske overførsel af forvaringsdømte, der er anbragt i åben afdeling i anstalt i Grønland, til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk og fra denne afdeling til åben afdeling i anstalt i Grønland.

Lovforslaget har endelig til formål at indføre en bemyndigelse til, at justitsministeren kan fastsætte regler om overførsel af indsatte i en institution under Kriminalforsorgen i Grønland, der af det grønlandske sundhedsvæsen er henvist til lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i

Danmark, til en institution under kriminalforsorgen i Danmark.

2. Gældende ret

2.1. Anbringelse af forvaringsdømte m.v.

Kriminallovens § 161 fik sin nuværende udformning ved lov nr. 306 af 30. april 2008, som bygger på den i pkt. 1 omtalte betænkning fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission.

Bestemmelsens stk. 1 indeholder de nærmere betingelser for, at forvaring på ubestemt tid kan anvendes, herunder at det må antages, at den pågældende frembyder nærliggende fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed, og at anvendelse af forvaring er nødvendig for at forebygge denne fare.

Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at en gerningsmand, der er idømt forvaring efter stk. 1, kan dømmes til anbringelse på ubestemt tid i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, hvis den pågældende på grund af psykisk afvigelse må anses for uegnet til anbringelse i anstalt i Grønland, eller hvis en sådan anbringelse ikke giver tilstrækkelig sikkerhed. Anbringelse i Danmark sker i praksis i Herstedvester Fængsel (tidligere Anstalten ved Herstedvester).

Efter bestemmelsens stk. 3 er der mulighed for administrativt at overføre forvaringsdømte fra Danmark til anstaltsanbringelse i Grønland og eventuelt tilbage igen, jf. nærmere herom i pkt. 2.2 nedenfor.

I medfør af bestemmelsens stk. 4 kan retten bestemme, at en forvaret gerningsmand, der ikke i første omgang er dømt til anbringelse i Danmark, skal overføres til Danmark, hvis anstaltsanbringelse i Grønland viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, jf. nærmere herom i pkt. 2.3 nedenfor.

Baggrunden for bestemmelserne i § 161, stk. 2-4, om anbringelse i Danmark og overførsel mellem Danmark og Grønland er det åbne anstaltssystem i Grønland, der ikke indeholder tilstrækkelige sikkerhedsmæssige foranstaltninger til at huse særligt farlige afsonere.

I stk. 5, som er indsat på baggrund af kommissionens lovudkast, er der givet justitsministeren bemyndigelse til at ophæve stk. 2-4 (samt § 148, stk. 3, hvorefter der også kan ske anbringelse i Danmark, jf. nærmere nedenfor), når den nye anstalt i Nuuk står klar, og der således ikke længere er behov for at sende forvaringsdømte til Danmark. Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen (bemærkningerne til § 161 i lovforslag nr. L 35 af 12. december 2007, jf. Folketings Tidende 2007-2008, tillæg A, side 1678), at § 161, stk.

2-4, og § 148, stk. 3, skal ophæves, når der er etableret en forvaringsafdeling i Grønland.

Efter kriminallovens § 148, stk. 2, kan retten bestemme, at en gerningsmand, der er dømt til anstaltsanbringelse, skal overføres til forvaring, hvis den pågældende må anses for omfattet af § 161, stk. 1. Af § 148, stk. 3, fremgår det, at retten kan bestemme, at en gerningsmand, der er dømt til anstaltsanbringelse, skal overføres til anbringelse i Danmark, hvis den pågældende må anses for omfattet af § 161, stk. 2, jf. stk. 1. Det fremgår af forarbejderne til § 148 (bemærkningerne til § 148 i lovforslag nr. L 35 af 12. december 2007, jf. Folketingstidende 2007-2008, tillæg A, side 1674-1675), at bestemmelsen i stk. 2 tager sigte på overførsel til den foreslåede forvaringsafdeling i Grønland, og at der indtil etableringen af en sådan afdeling vil kunne ske overførsel til Danmark efter bestemmelsen i stk. 3.

Kriminallovens § 241 angår fuldbyrdelsen af en forvaringsdom, og det fremgår af bestemmelsen, at sådanne domme fuldbyrdes efter de almindelige bestemmelser om fuldbyrdelse af domme med anstaltsanbringelse, jf. stk. 1, men at forvaring normalt fuldbyrdes i en forvaringsafdeling, jf. stk. 2.

Det følger desuden af § 370 i den grønlandske retsplejelov, at tilbageholdte anbringes i en detention eller i en anstalt, medmindre retten har truffet beslutning om mindre indgribende forholdsregler efter § 361 eller anbringelse på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark efter § 371. I praksis er udgangspunktet, at tilbageholdte anbringes i en anstalt, idet detentionerne ikke længere anvendes til anbringelse af tilbageholdte.

Af den grønlandske retsplejelovs § 371 fremgår det, at retten kan træffe afgørelse om, at en tilbageholdt skal anbringes på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark. Der kan ske anbringelse i Danmark under nogle nærmere angivne betingelser, herunder at det må antages, at den tilbageholdte på grund af psykisk abnormitet er uegnet til anbringelse i en anstalt i Grønland, eller at anbringelse i anstalt ikke giver den fornødne sikkerhed. I § 372 er der fastsat nærmere regler om proceduren i forbindelse med rettens beslutning om anbringelse efter § 371. I § 372, stk. 3, er der givet justitsministeren bemyndigelse til at ophæve §§ 371 og 372. Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen (bemærkningerne til § 372 i lovforslag nr. L 34 af 12. december 2007, jf. Folketingstidende 2007-08, tillæg A, side 1466), at §§ 371 og 372 skal ophæves, når der er oprettet en forvaringsafdeling i Grønland.

2.2. Overførsel af forvaringsdømte fra Danmark til Grønland

Kriminalloven indeholder ud over § 161 enkelte bestemmelser, der vedrører forvaring, men disse bestemmelser er ikke relevante i forbindelse med spørgsmålet om overførsel af anbragte i Herstedvester Fængsel til forvaringsafdelingen i Nuuk.

Kriminallovens § 161, stk. 3, 1. pkt., om, at der kan ske overførsel til anstalt i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med hensynet til retssikkerheden, vil således være den eneste mulige hjemmel til at overføre anbragte i Herstedvester Fængsel til Nuuk, når forvaringsafdelingen er etableret.

Bestemmelsen i kriminallovens § 161, stk. 3, blev – på baggrund af et forslag herom fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission – indsat (dengang som § 102, stk. 4) ved lov nr. 476 af 12. juni 1996 om ændring af kriminalloven m.v. Det fremgår af forarbejderne til loven, at kommissionen foreslog, at der blev etableret en ordning, hvorefter der administrativt kunne træffes beslutning om udstationering til grønlandsk anstalt som forberedelse til ændring af foranstaltningen til anbringelse i grønlandsk anstalt og efterfølgende løsladelse (punkt 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 265 af 2. maj 1996, jf. Folketingstidende 1995-1996, tillæg A, side 5203).

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til bestemmelsen, at det med betingelsen om, at overførslen må anses for formålstjenlig og forenelig med hensynet til retssikkerheden, tilkendegives, at udstationeringsordningen i første række bør anvendes over for dømte, som inden for forholdsvis kort tid forventes at kunne prøveløslades (bemærkningerne til § 1, nr. 1, i lovforslag nr. L 265 af 2. maj 1996, jf. Folketingstidende 1995-1996, tillæg A, side 5205).

Bestemmelsen i § 161, stk. 3, 1. pkt., har således specifikt til formål at skabe mulighed for overførsel til åben afdeling i anstalt i Grønland som led i et udslningsforløb og er altså ikke umiddelbart tiltænkt at skulle finde anvendelse i forbindelse med andre former for overførsel.

Det kan derfor ikke antages, at § 161, stk. 3, 1. pkt., kan anvendes som hjemmel til overførsel af forvaringsdømte fra Danmark til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk.

2.3. Overførsel af forvaringsdømte internt i Grønland

Som beskrevet i pkt. 2.1 er det forudsat i § 161, stk. 5, at bl.a. § 161, stk. 3, 1. pkt. (om overførsel fra Danmark til Grønland) og stk. 4, 1. pkt. (om overførsel fra Grønland til Danmark) ophæves, når der er etableret en forvaringsafdeling i Grønland.

Bestemmelsen i § 161, stk. 4, blev oprindeligt indsat (den gang som § 104, stk. 2, 2. pkt.) i kriminalloven ved lov nr. 292 af 8. juni 1978.

Efter § 104, stk. 2, 2. pkt., kunne retten træffe bestemmelse om overførsel til hospital, om fornødent i Danmark, eller til en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, hvis den dømte var anbragt i anstalt på ubestemt tid, og anstaltsanbringelse i Grønland viste sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed. § 104, stk. 2, fik sin udformning under Folketingets behandling af lovforslaget. Ifølge betænkningen over lovforslaget (Folketingstidende 1977-78, tillæg B, sp. 1077-78) var sigtet med bestemmelsen i § 104, stk. 2, at give mulighed for overførsel af dømte i tilfælde, hvor overførslen måtte anses for påkrævet, fordi den dømte ikke kunne rummes inden for rammerne af det grønlandske anstalts-system.

Bestemmelsen i § 161, stk. 4, fik sin nuværende udformning ved lov nr. 306 af 30. april 2008. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (bemærkningerne til § 161, stk. 4, i lovforslag nr. L 35 af 12. december 2007, jf. Folketingstidende 2007-2008, tillæg A, side 1678), at den svarer til den hidtil gældende § 104, stk. 2, 2. pkt.

Som følge af, at § 161, stk. 3 og 4, foreslås ophævet i forbindelse med etableringen af den nye anstalt i Nuuk, opstår spørgsmålet, om der vil være hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra åben afdeling i en grønlandsk anstalt til forvaringsafdelingen i Nuuk. Samtidig opstår spørgsmålet, om der vil være hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra forvaringsafdeling til anbringelse i en åben afdeling.

Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af kriminallovens § 241, stk. 1, at forvaring efter kapitel 34 (med visse nærmere angivne undtagelser) fuldbyrdes efter bestemmelserne i kapitel 43 om fuldbyrdelse af domme med anstaltsanbringelse. Kapitel 43 indeholder i § 194 en bestemmelse om, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland træffer afgørelse om bl.a. overførsel mellem institutionerne.

Kriminalloven indeholder i den forbindelse i §§ 198 og 199 regler om administrativ overførsel af indsatte mellem institutionerne i Grønland.

Efter § 198, stk. 1, kan en indsat i åben afdeling overføres til lukket afdeling, hvis den pågældende er undveget eller har forsøgt herpå, eller begår ny kriminalitet. Efter § 199, stk. 1, skal en indsat i lukket afdeling overføres til åben afdeling, når anbringelse i lukket afdeling ikke længere er nødvendig af hensyn til sikkerheden, og en lempeligere anbringelse i øvrigt ikke er utilrådelig.

Det fremgår af forarbejderne til § 198 (bemærkningerne til § 198 i lovforslag nr. L 35 af 12. december 2007, jf. Folketingstidende 2007-2008, tillæg A, side 1687), at bestemmelsen i stk. 1, fastsætter betingelserne for at overføre en indsat til den foreslåede lukkede disciplinærafdeling i Nuuk. Af forarbejderne til § 199 (bemærkningerne til § 199 i lovforslag nr. L 35 af 12. december 2007, jf. Folketingstidende 2007-2008, tillæg A, side 1678) fremgår det, at bestemmelsen i stk. 1, regulerer pligten til overførsel fra den foreslåede lukkede disciplinærafdeling i Nuuk.

Bestemmelserne i § 198, stk. 1, og § 199, stk. 1, har således specifikt til formål at regulere administrativ overførsel til og fra den disciplinærafdeling, som vil blive oprettet i den nye anstalt i Nuuk.

Det kan på den baggrund ikke antages, at § 198, stk. 1, og § 199, stk. 1, kan anvendes som hjemmel til overførsel til og fra den kommende lukkede forvaringsafdeling i Nuuk.

2.4. Overførsel af indsatte med henblik på lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark

Det fremgår af § 3, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse nr. 170 af 5. februar 2017 om regionsrådenes levering af sundhedsydelser m.v. til og samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder, at regionsrådet kan tilbyde sygehusbehandling til sygehusmyndighederne på Færøerne og i Grønland, og at regionsrådet opkræver en betaling svarende til samtlige direkte og indirekte omkostninger for den pågældende behandling. Der er indgået en række aftaler mellem det grønlandske sundhedsvæsen og hospitaler i Danmark, hvorefter personer med bopæl i Grønland i visse situationer kan modtage sundhedsbehandling i Danmark. Der er typisk tale om højt specialiseret sundhedsbehandling på f.eks. Rigshospitalet, der ikke tilbydes af det grønlandske sundhedsvæsen, og sundhedsbehandlingen sker efter henvisning og kaution fra det grønlandske sundhedsvæsen, der også afholder udgifterne hertil.

Det fremgår af bestemmelsen i kriminallovens § 209, at en indsat har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand.

Det fremgår af forarbejderne til § 209 (bemærkningerne til § 209 i lovforslag nr. L 35 af 12. december 2007, jf. Folketingstidende 2007-2008, tillæg A, side 1690), at der er tale om en lovfæstelse af princippet om, at en indsat har samme adgang til og krav på lægebehandling mv. som borgere, der ikke er frihedsberøvede, og at spørgsmålet om fri adgang til, henholdsvis betaling for sundhedsmæssige ydelser løses efter de almindelige regler herom, og at bestemmelsen således ikke giver en speciel adgang til gratis behandling. Indlæggelse, herunder tvangsindlæggelse i hospital, kan ske efter reglerne i sundhedslovgivningen, og tidsrummet for indlæg-

gelse i hospital medregnes i foranstaltningstiden, jf. kriminallovens § 231 modsætningsvist.

3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.1. Oversigt over de foreslåede ændringer

Det foreslås, at der gennemføres en række ændringer af kriminallovens bestemmelser om anbringelse og overførsel af forvaringsdømte, jf. pkt. 3.1.1-3.1.3 nedenfor.

Det foreslås desuden, at der gennemføres en ændring af reglerne i den grønlandske retsplejelov om anbringelse af tilbageholdte, jf. pkt. 3.1.1 nedenfor, og reglerne om lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand til indsatte, jf. pkt. 3.1.4 nedenfor.

3.1.1. Ophævelse af bestemmelser om anbringelse af forvaringsdømte og tilbageholdte i Danmark

Det foreslås, at bestemmelserne om anbringelse af forvaringsdømte og tilbageholdte i Danmark ophæves.

Som beskrevet i pkt. 2.1 følger det af kriminallovens § 161, stk. 5, at justitsministeren ved bekendtgørelse kan ophæve § 148, stk. 3, og § 161, stk. 2-4, om overførsel og dom til anbringelse i Danmark. Ligeledes følger det af den grønlandske retsplejelovs § 372, stk. 3, at justitsministeren ved bekendtgørelse kan ophæve §§ 371 og 372 om anbringelse af tilbageholdte i Danmark.

Eftersom en ny anstalt i Nuuk, som bl.a. skal indeholde en forvaringsafdeling, er under opførelse og forventes at stå klar i 2019, finder Justitsministeriet anledning til at ophæve kriminallovens § 148, stk. 3, og § 161, stk. 2-4, og den grønlandske retsplejelovs §§ 371 og 372, jf. nærmere herom i pkt. 3.2 nedenfor.

3.1.2. Overførsel af personer, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring

Det foreslås, at der indføres nærmere regler om overførsel internt i Grønland af de personer, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring.

Når loven er trådt i kraft, vil personer, der idømmes forvaring efter kriminalloven, blive anbragt enten i en åben afdeling i en grønlandsk anstalt (som det allerede er muligt) eller i den kommende forvaringsafdeling i Nuuk, jf. nærmere herom i pkt. 3.2 nedenfor.

Som beskrevet i pkt. 2.3 kan det ikke antages, at kriminalloven indeholder hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra

åben afdeling i en grønlandsk anstalt til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk og omvendt.

Justitsministeriet finder på den baggrund anledning til at foreslå, at der indføres en specifik hjemmel til, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan beslutte at overføre en forvaringsdømt fra åben afdeling til en forvaringsafdeling, jf. nærmere herom i pkt. 3.3.1 nedenfor, og en specifik hjemmel til, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan beslutte at overføre en forvaringsdømt fra forvaringsafdeling til en åben afdeling, jf. nærmere herom i pkt. 3.3.2 nedenfor.

3.1.3. Overførsel af personer, der før lovens ikrafttræden er idømt forvaring

Det foreslås, at der indføres nærmere regler om overførsel af de personer, der før lovens ikrafttræden er idømt forvaring. Denne gruppe omfatter både forvaringsdømte, der er anbragt i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, og forvaringsdømte, der er anbragt i åben afdeling i en anstalt i Grønland.

I pkt. 2.2 er det beskrevet, at det ikke kan antages, at der er hjemmel i kriminalloven til at overføre de forvaringsdømte, som er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk. Justitsministeriet finder derfor anledning til at indføre en specifik hjemmel hertil.

Indførelsen af en hjemmel til at overføre forvaringsdømte til den nye anstalt i Nuuk bundes i hensynet til, at gerningsmændene skal kunne afsone tættere på deres bopæl, og bygger i øvrigt på en forudsætning om, at de pågældende ønsker at blive overført til den nye anstalt i Nuuk. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at en del af disse personer måtte ønske at forblive i Herstedvester Fængsel i stedet for at blive overført til Nuuk. Der kan f.eks. være tale om, at en person efter et langt ophold i Danmark har mistet sin tilknytning til Grønland. Det forekommer på den baggrund ikke rimeligt, hvis disse personer, hvoraf nogle har afsonet mange år i Danmark, herefter mod deres eget ønske flyttes tilbage til Grønland, og Justitsministeriet foreslår derfor, at de personer, der allerede er anbragt i Herstedvester Fængsel, skal kunne vælge, om de ønsker at blive overført fra Danmark til Grønland, jf. nærmere herom i pkt. 3.4.1 nedenfor.

Det foreslås samtidig, at der indføres hjemmel til, at de forvaringsdømte, som måtte vælge fortsat at være anbragt i Herstedvester Fængsel, kan overføres til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn, jf. nærmere herom i pkt. 3.4.2 nedenfor.

Som beskrevet i pkt. 2.3 kan det ikke antages, at kriminalloven indeholder hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra åben afdeling i en grønlandsk anstalt til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk.

Justitsministeriet finder derfor anledning til at indføre en specifik hjemmel til, at retten kan træffe beslutning om at overføre personer, der før lovens ikrafttræden er idømt forvaring, og som er anbragt i åben afdeling, til den kommende forvaringsafdeling, jf. nærmere herom i pkt. 3.4.3 nedenfor.

3.1.4. Overførsel af indsatte med henblik på lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark

Det foreslås, at der indføres en bemyndigelse til, at justitsministeren kan fastsætte regler om overførsel af indsatte i en institution under Kriminalforsorgen i Grønland, der af det grønlandske sundhedsvæsen er henvist til lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark, til en institution under kriminalforsorgen i Danmark.

Som beskrevet i pkt. 2.4 har indsatte adgang til og krav på samme lægebehandling mv. som borgere, der ikke er frihedsberøvede, og spørgsmålet om fri adgang til, henholdsvis betaling for sundhedsmæssige ydelser løses efter de almindelige regler herom. Der kan således opstå situationer, hvor en indsat af det grønlandske sundhedsvæsen henvises til lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark.

Justitsministeriet finder, at der er behov for, at der – navnlig i lyset af, at der etableres en forvaringsafdeling i Grønland – fastsættes klare regler om overførslen til Danmark af indsatte, der af det grønlandske sundhedsvæsen er henvist til lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark, og hvilke vilkår der gælder for den indsatte, indtil den indsatte tilbageføres til Grønland efter endt lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand, jf. nærmere herom i pkt. 3.6 nedenfor.

3.2. Ophævelse af bestemmelser om anbringelse af forvaringsdømte og tilbageholdte i Danmark

I kriminallovens § 161, stk. 5, er der hjemmel til ved bekendtgørelse at ophæve § 148, stk. 3, og § 161, stk. 2-4, om overførsel og dom til anbringelse i Danmark, når der er etableret en forvaringsafdeling i Nuuk.

Desuden er der i den grønlandske retsplejelovs § 372, stk. 3, hjemmel til ved bekendtgørelse at ophæve §§ 371 og 372, om anbringelse af tilbageholdte i Danmark, når der er etableret en forvaringsafdeling i Nuuk.

Justitsministeriet finder det imidlertid mest hensigtsmæssigt, at ophævelse af bestemmelserne i kriminallovens § 148, stk. 3, og § 161, stk. 2-4, sammen med § 161, stk. 5, og den grønlandske retsplejelovs §§ 371 og 372 sker ved lov. Dette skyldes navnlig, at der samtidig ved lov bl.a. indføres hjemmel til, at forvaringsdømte, som er anbragt i Danmark, kan overføres til forvaringsafdelingen i Nuuk.

Det foreslås på den baggrund, at bestemmelserne ophæves, og at justitsministeren – hvis lovforslaget vedtages – fastsætter det nærmere tidspunkt for lovens ikrafttræden.

Ikraftsættelsen af loven med den virkning, at overførelsesbestemmelserne ophæves, forudsættes at skulle ske, når forvaringsafdelingen er etableret i Nuuk, og der således ikke længere er behov for at anbringe forvaringsdømte og tilbageholdte i Danmark.

Virkingen af, at bestemmelserne ophæves, vil være, at der ikke længere er hjemmel til at anbringe eller overføre forvaringsdømte til Danmark, jf. dog nedenfor, ligesom der ikke længere vil være hjemmel til at anbringe tilbageholdte i Danmark.

En forvaringsdømt skal herefter som udgangspunkt anbringes i en forvaringsafdeling i Grønland, jf. kriminallovens § 241, stk. 2. Hvis den pågældende anses for egnet til anbringelse i åben afdeling, og hvis en sådan anbringelse giver tilstrækkelig sikkerhed, kan der dog undtagelsesvis træffes afgørelse om anbringelse i åben afdeling.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør det – i overensstemmelse med udgangspunktet i kriminallovens § 194 – være Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, der træffer afgørelse om anbringelse af forvaringsdømte. Det forudsættes i den forbindelse, at der i medfør af kriminallovens § 241, stk. 4 (fremover § 241, stk. 6) vil blive fastsat regler om, at der – inden der træffes afgørelse om anbringelse af en forvaringsdømt i en åben afdeling – indhentes en udtalelse fra Rigsadvokaten.

Det bemærkes i øvrigt, at der efter kriminallovens §§ 257 og 259 fortsat også vil være mulighed for, at en grønlandsk anstalts- eller forvaringsdom kan fuldbyrdes i Danmark, hvis den dømte har bopæl eller i øvrigt er hjemmehørende dér, eller hvis den dømte har opholdt sig i Danmark, og det findes mest hensigtsmæssigt, at fuldbyrdelsen finder sted dér.

Tilbageholdte skal fortsat som udgangspunkt anbringes i en detention eller i en anstalt, jf. den grønlandske retsplejelovs § 370. Som beskrevet i pkt. 2.1 er udgangspunktet i praksis, at tilbageholdte anbringes i en anstalt. Der vil i den forbindelse bl.a. kunne ske anbringelse i den lukkede afdeling i den nye anstalt i Nuuk, når den står klar.

Der henvises til lovforslagets § 1, § 2, nr. 1-3, samt § 3.

3.3. Overførsel af personer, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring

Det foreslås, at der for personer, som efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring, indføres hjemmel til overførsel fra åben afdeling til en forvaringsafdeling (pkt. 3.3.1 nedenfor) og fra forvaringsafdeling til en åben afdeling (pkt. 3.3.2 nedenfor).

3.3.1. Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte i Grønland fra åben afdeling til en forvaringsafdeling

Efter bestemmelsen i kriminallovens § 161, stk. 4, 1. pkt., som foreslås ophævet, kan der ske overførsel til anbringelse i Danmark, hvis anstaltsanbringelse i Grønland viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Som beskrevet i pkt. 2.3 kan det ikke antages, at kriminalloven indeholder hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra åben afdeling i en grønlandsk anstalt til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk og omvendt.

På den baggrund foreslås det, at der indføres en specifik hjemmel til, at personer, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring, og som anbringes i åben afdeling, kan overføres til en forvaringsafdeling.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør det – i overensstemmelse med udgangspunktet i kriminallovens § 194 – være Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, som træffer afgørelse om overførsel til en forvaringsafdeling.

På den baggrund foreslås det, at der i kriminallovens § 241 indsættes et nyt stk. 4, som fastsætter, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan bestemme, at en indsat i åben afdeling, som er idømt forvaring efter kriminallovens § 161, skal overføres til en forvaringsafdeling, hvis anbringelse i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Den foreslåede bestemmelse vil alene få virkning for forvaringsdømte, som efter lovens ikrafttræden anbringes i en åben afdeling.

Det er en betingelse for overførsel til en forvaringsafdeling, at anbringelsen i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed. Dette svarer til formuleringen af betingelserne i den gældende bestemmelse i § 161, stk. 4, 1. pkt., om overførsel fra anstalt i Grønland til en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark.

Der vil kunne ske overførsel af indsatte til forvaringsafdeling i tilfælde, hvor overførslen må anses for påkrævet, fordi den indsatte ikke kan rummes inden for rammerne af det åbne anstaltssystem.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i situationer, hvor den indsatte på grund af sin adfærd udgør en sikkerhedsmæssig risiko for medindsatte, personale eller andre i anstalten, og i situationer, hvor den indsatte er undvejet eller har forsøgt herpå.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. Det forudsættes i den forbindelse, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland tager stilling til spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, og § 3.

3.3.2. Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte i Grønland fra forvaringsafdeling til en åben afdeling

Efter bestemmelsen i kriminallovens § 161, stk. 3, 1. pkt., som foreslås ophævet, kan der ske overførsel til anstalt i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med hensynet til retssikkerheden. Som beskrevet i pkt. 2.2 har bestemmelsen specifikt til formål at skabe mulighed for overførsel til åben afdeling i en anstalt i Grønland som led i et udslusningsforløb.

Som beskrevet i pkt. 2.3 kan det ikke antages, at kriminalloven indeholder hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra åben afdeling i en grønlandsk anstalt til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk og omvendt.

Justitsministeriet finder, at der bør være mulighed for administrativt at overføre forvaringsdømte, som anbringes i forvaringsafdelingen i Nuuk til en åben afdeling som led i udslusning fra forvaring.

Det foreslås på den baggrund, at der indsættes en specifik hjemmel hertil i kriminallovens § 241, stk. 5, 1. pkt., hvorefter Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan bestemme, at en indsat i forvaringsafdeling skal overføres til en åben afdeling, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn.

Den foreslåede bestemmelse vil få virkning for forvaringsdømte, der efter lovens ikrafttræden anbringes i forvarings-

afdelingen i Nuuk. Denne persongruppe omfatter forvaringsdømte, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring og anbringes i forvaringsafdelingen, samt forvaringsdømte, som i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 241, stk. 4, er overført fra åben afdeling til forvaringsafdelingen i Nuuk. Bestemmelsen vil også få virkning for forvaringsdømte, der har valgt at blive overført fra Herstedvester Fængsel til forvaringsafdelingen i Nuuk i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, og forvaringsdømte, der er overført fra åben afdeling til forvaringsafdelingen i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 3. Desuden vil bestemmelsen få virkning for forvaringsdømte, der er overført til forvaringsafdelingen i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, 2. pkt.

For så vidt angår betingelserne for overførsel til en åben afdeling er der ikke som udgangspunkt tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, 1. pkt. Der henvises i den forbindelse til forarbejderne til § 161, stk. 3 (pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 265 af 2. maj 1996, jf. Folketingstidende 1995-1996, tillæg A, side 5202-5203, samt bemærkningerne til § 1, nr. 1, jf. Folketingstidende 1995-1996, tillæg A, side 5205) og til beskrivelsen i pkt. 2.2.

Det bemærkes dog, at betingelsen i den gældende bestemmelse om, at overførslen skal være forenelig med hensynet til retssikkerheden, i den foreslåede nye bestemmelse er ændret til, at overførslen skal være forenelig med sikkerhedsmæssige hensyn. Hermed præciseres det, at det er sikkerhedsmæssige hensyn i almindelighed, der skal tages i betragtning, herunder navnlig hensynet til at undgå, at den indsatte begår ny kriminalitet.

Det vil på den baggrund være en betingelse for overførsel fra forvaringsafdeling til en åben afdeling, at overførslen må anses for formålstjenlig og forenelig med sikkerhedsmæssige hensyn.

Med denne betingelse tilkendegives, at udslusningsordningen i første række bør anvendes over for indsatte, som inden for forholdsvis kort tid forventes at kunne prøveløslades.

Det forudsættes i den forbindelse, at der i medfør af kriminallovens § 241, stk. 4 (fremover § 241, stk. 6) vil blive fastsat regler om, at der – inden der træffes afgørelse om overførsel af en forvaringsdømt til en åben afdeling – indhentes en udtalelse fra Rigsadvokaten herom.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt stk. 5, 2. pkt., som fastsætter, at hvis den indsatte efter overførslen viser sig uegnet til ophold i åben afdeling, eller hvis denne anbringelse viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland bestemme, at den indsatte skal tilbageføres til en forvaringsafdeling.

Dette svarer til formuleringen af betingelserne for tilbageførsel til Danmark i den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, 2. pkt.

Der vil kunne ske tilbageførsel af indsatte til forvaringsafdeling i tilfælde, hvor overførslen må anses for påkrævet, fordi den indsatte ikke kan rummes inden for rammerne af det åbne anstaltssystem.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i situationer, hvor den indsatte på grund af sin adfærd udgør en sikkerhedsmæssig risiko for medindsatte, personale eller andre i anstalten, og i situationer, hvor den indsatte er undvejet eller har forsøgt herpå.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. Det forudsættes i den forbindelse, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland tager stilling til spørgsmålet om tilbageførsel til en forvaringsafdeling på et sådant tidspunkt, at tilbageførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, og § 3.

3.4. Overførsel af personer, der før lovens ikrafttræden er idømt forvaring

For personer, som før lovens ikrafttræden er idømt forvaring, og som er anbragt i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, foreslås det, at der indføres hjemmel til overførsel til en forvaringsafdeling i Grønland (pkt. 3.4.1 nedenfor) og til overførsel til en åben afdeling i anstalt i Grønland (pkt. 3.4.2 nedenfor). For personer, som før lovens ikrafttræden er idømt forvaring, og som er anbragt i åben afdeling i en anstalt i Grønland, foreslås det, at der indføres hjemmel til overførsel til en forvaringsafdeling (pkt. 3.4.3 nedenfor).

3.4.1. Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte fra en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark til en forvaringsafdeling i Grønland

Som beskrevet i pkt. 2.2 kan det ikke antages, at der er hjemmel i kriminalloven til at overføre forvaringsdømte fra Herstedvester Fængsel til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres hjemmel til, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af de hidtidige reg-

ler i kriminallovens § 148, stk. 3, eller § 161, stk. 2-4, er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, kan overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland.

Det foreslås endvidere, at overførsel af en forvaringsdømt til en forvaringsafdeling i Grønland alene kan ske med den pågældendes samtykke.

Forslaget indebærer, at de pågældende personer selv vil kunne vælge, om de ønsker at blive overført fra Danmark til Grønland.

Forslaget indebærer endvidere, at muligheden for at blive overført til Grønland skal betragtes som et stående tilbud, dvs. at de pågældende personer vil kunne vælge i første omgang at blive i Herstedvester Fængsel og først på et senere tidspunkt blive overført til Grønland.

Endelig foreslås det, at justitsministeren fastsætter nærmere regler om overførslen. Det forudsættes i den forbindelse, at der blandt andet vil blive fastsat regler om behandlingen af sager om overførsel, herunder indhentelse af samtykke, og hvor lang tid det må tage at gennemføre overførslen fra det tidspunkt, hvor samtykket til overførslen er givet.

Lovforslaget har været sendt til udtalelse hos Grønlands Selvstyre. Naalakkersuisut har den 17. november 2017 oplyst, at Inatsisartut den 13. november 2017 har tilsluttet sig lovforslaget, men henstiller til rigsmyndighederne bl.a., at de forvaringsdømte, som vælger at blive overført til Grønland, skal have mulighed for at blive tilbageført til Danmark.

Det fremgår af betænkningen fra Inatsisartuts lovudvalg, at baggrunden for henstillingen er et hørings svar fra Institut for Menneskerettigheder af 27. januar 2017, hvori instituttet anbefaler, at der indføres hjemmel til, at de indsatte i Herstedvester Fængsel kan fortryde beslutningen om overførsel til Grønland inden for en afgrænset periode.

Justitsministeriet finder, at der bør lægges stor vægt på Grønlands Selvstyres ønsker. Desuden har flere af de forvaringsdømte i Herstedvester Fængsel nu – 14 år efter Retsvæsenkommissionens anbefaling om at gøre op med den hidtidige ordning om anbringelse af forvaringsdømte efter kriminalloven i Danmark – afsonet så længe i Danmark, at det kan være vanskeligt for dem at vurdere, hvad det vil indebære for dem at afsones i Grønland set i forhold til fortsat afsoning i Herstedvester Fængsel.

Det forudsættes på den baggrund, at der vil blive fastsat en tidsbegrænset adgang for de forvaringsdømte, der vælger at benytte tilbuddet om overførsel fra Herstedvester Fængsel

til den nye anstalt i Nuuk, til at tilbagekalde deres samtykke med den virkning, at de tilbageføres til Herstedvester Fængsel.

Det forudsættes endvidere, at kriminalforsorgen – som supplement til den individuelle vejledning af hver enkelt forvaringsdømt, der har krav på at blive overført til den nye anstalt i Nuuk – iværksætter en informationskampagne med henblik på at informere de forvaringsdømte om de indholdsmæssige rammer for afsoningen i den nye anstalt, således at de har et tilstrækkeligt grundlag til at træffe deres beslutning.

Der henvises til lovforslagets § 4.

3.4.2. Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte fra en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark til en åben afdeling i Grønland

Med ophævelsen af kriminallovens § 161, stk. 3, 1. pkt., vil der ikke længere være hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra Herstedvester Fængsel til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland.

Justitsministeriet finder, at der bør være mulighed for administrativt at overføre de forvaringsdømte, som måtte vælge fortsat at være anbragt i Herstedvester Fængsel, til en åben afdeling i anstalt i Grønland som led i udslusning fra forvaring.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres hjemmel til, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af de hidtidige regler i kriminallovens § 148, stk. 3, eller § 161, stk. 2-4, er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, skal overføres til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn.

For så vidt angår betingelserne for overførsel til en åben afdeling i anstalt i Grønland er der ikke som udgangspunkt til sigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, 1. pkt. Der henvises i den forbindelse til forarbejderne til § 161, stk. 3 (pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 265 af 2. maj 1996, jf. Folketingsstidende 1995-1996, tillæg A, side 5202-5203, samt bemærkningerne til § 1, nr. 1, jf. Folketingsstidende 1995-1996, tillæg A, side 5205) og til beskrivelsen i pkt. 2.2.

Det bemærkes dog, at betingelsen i den gældende bestemmelse om, at overførslen skal være forenelig med hensynet til retssikkerheden, i den foreslåede nye bestemmelse er ændret til, at overførslen skal være forenelig med sikker-

hedsmæssige hensyn. Hermed præciseres det, at det er sikkerhedsmæssige hensyn i almindelighed, der skal tages i betragtning, herunder navnlig hensynet til at undgå, at den indsatte begår ny kriminalitet.

Det vil på den baggrund være en betingelse for overførsel til en åben afdeling i en anstalt i Grønland, at overførslen må anses for formålstjenlig og forenelig med sikkerhedsmæssige hensyn.

Med denne betingelse tilkendegives, at udslusningsordningen i første række bør anvendes over for indsatte, som inden for forholdsvis kort tid forventes at kunne prøveløslades.

Det foreslås endvidere, at hvis den indsatte efter overførslen viser sig uegnet til ophold i åben afdeling, eller hvis denne anbringelse viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, bestemme, at den indsatte skal overføres til en forvaringsafdeling i Grønland.

Dette svarer til formuleringen af betingelserne for tilbageførsel til Danmark i den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, 2. pkt.

Der vil kunne ske overførsel af indsatte til forvaringsafdeling i tilfælde, hvor overførslen må anses for påkrævet, fordi den indsatte ikke kan rummes inden for rammerne af det åbne anstaltssystem.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i situationer, hvor den indsatte på grund af sin adfærd udgør en sikkerhedsmæssig risiko for medindsatte, personale eller andre i anstalten, og i situationer, hvor den indsatte er undvejet eller har forsøgt herpå.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. Det forudsættes i den forbindelse, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, tager stilling til spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Det foreslås, at justitsministeren fastsætter nærmere regler om overførslen. Det forudsættes i den forbindelse, at der blandt andet vil blive fastsat regler om behandlingen af sager om overførsel, herunder at der – inden der træffes afgørelse om overførsel til åben afdeling i Grønland – skal indhentes en udtalelse fra Rigsadvokaten herom.

Der henvises til lovforslagets § 4.

3.4.3. Indførelse af hjemmel til overførsel af forvaringsdømte fra åben afdeling i Grønland til en forvaringsafdeling i Grønland

Der er i øjeblikket anbragt et mindre antal forvaringsdømte i åben afdeling i de grønlandske anstalter. Disse personer er anbragt i åben afdeling i Grønland af retten i medfør af den gældende bestemmelse i kriminallovens § 161, stk. 1.

Som beskrevet i pkt. 2.3 kan det ikke antages, at kriminalloven indeholder hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra åben afdeling i en grønlandsk anstalt til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk.

På den baggrund foreslås det, at der indføres en specifik hjemmel til, at forvaringsdømte, der er anbragt i åben afdeling, kan overføres til en forvaringsafdeling. Da det er retten, som har truffet beslutning om anbringelse i åben afdeling i anstalt i Grønland, bør det efter Justitsministeriets opfattelse også være retten, som i givet fald træffer afgørelse om efterfølgende overførsel til en forvaringsafdeling.

Det foreslås på den baggrund, at retten kan bestemme, at personer, der er idømt forvaring i medfør af den hidtidige bestemmelse i kriminallovens § 161, stk. 1, og som er anbragt i åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, skal overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, hvis anbringelse i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Det er en betingelse for overførsel til forvaringsafdeling, at anbringelsen i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed. Dette svarer til formuleringen af betingelserne efter § 161, stk. 4, 1. pkt., om overførsel fra anstalt i Grønland til en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark.

Der vil kunne ske overførsel af indsatte til en forvaringsafdeling i tilfælde, hvor overførslen må anses for påkrævet, fordi den indsatte ikke kan rummes inden for rammerne af det åbne anstaltssystem.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i situationer, hvor den indsatte på grund af sin adfærd udgør en sikkerhedsmæssig risiko for medindsatte, personale eller andre i anstalten, og i situationer, hvor den indsatte er undvejet eller har forsøgt herpå.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæs-

sigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. Det forudsættes i den forbindelse, at spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling indbringes for retten på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Der henvises til lovforslagets § 4.

3.5. Placeringen af de forvaringsdømte i den nye anstalt i Nuuk

Forvaringsdømte, som ikke anbringes i åben afdeling i anstalt i Grønland, vil blive placeret i den lukkede afdeling i den nye anstalt i Nuuk, når den står klar i 2019.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i den forbindelse oplyst, at anstalten vil få en samlet kapacitet på i alt 76 pladser, fordelt på 40 lukkede pladser samt en åben afdeling med henholdsvis 24 åbne pladser og 12 udslusningspladser.

Det har været en planlægningsmæssig forudsætning, at der i anstalten placeres 20 forvaringsdømte, men det er forudsat, at de 40 lukkede pladser skal anvendes fleksibelt, så de løbende kan tilpasses det aktuelle behov.

3.6. Overførsel af indsatte med henblik på lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark

Som beskrevet i pkt. 2.4 vil der kunne være situationer, hvor grønlandske indsatte, herunder forvaringsdømte, af det grønlandske sundhedsvæsen henvises til lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der, de få gange, hvor der har været udfordringer med, at en indsat i Grønland skal modtage sundhedsbehandling i Danmark, er fundet en praktisk løsning.

Med lovforslaget ophæves de bestemmelser i kriminalloven, der giver mulighed for at dømme eller overføre forvaringsdømte til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark. Der vil således kunne blive tale om en ændring af sammensætningen af gruppen af indsatte i Kriminalforsorgen i Grønland, der nu også skal kunne rumme personer, der vurderes at udgøre en sikkerhedsmæssig risiko.

På den baggrund foreslås det, at justitsministeren kan fastsætte regler om overførsel af indsatte i en institution under Kriminalforsorgen i Grønland, der af det grønlandske sundhedsvæsen er henvist til lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark, til en institution under kriminalforsorgen i Danmark. Justitsministeren forudsættes i

givet fald også at fastsætte nærmere regler om, at indsatte tilbageføres til Grønland efter endt lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand. Der er ikke herved tilsigtet en ændring af princippet om, at indsatte har adgang til og krav på samme lægebehandling mv. som borgere, der ikke er frihedsberøvede, og spørgsmålet om fri adgang til, henholdsvis betaling for sundhedsmæssige ydelser vil fortsat skulle løses efter de almindelige regler herom.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4.

4. Økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige

Der er bl.a. en vis usikkerhed forbundet med, hvor mange af de nuværende forvaringsdømte i Herstedvester Fængsel, der ønsker at blive i Danmark, og dermed ikke ønsker at lade sig overføre til den nye anstalt i Nuuk. Det er Direktoratet for Kriminalforsorgens vurdering, at ikke alle de nuværende forvaringsdømte ønsker at blive overført til anstalten i Nuuk. Det betyder, at en række pladser i Herstedvester Fængsel vil skulle videreføres, hvilket indebærer merudgifter for kriminalforsorgen. Disse merudgifter vil blive afholdt inden for Justitsministeriets eksisterende ramme.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 20. december 2016 til den 27. januar 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgen i Grønland, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Kredsdommerforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Grønlands Politiforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Grønlandske Advokater, Forsvarerforeningen i Grønland, Institut for Menneskerettigheder, Amnesty International, Retspolitisk Forening, Fængselsforbundet, Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen, Foreningen af institutionschefer og områdechefer, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen SIND og Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere.

Udkastet til lovforslag har endvidere i perioden fra den 18. januar 2017 til den 17. februar 2017 af Grønlands Selvstyre været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Det Grønlandske Hus, Kommuneqarfik Sermersooq, KANUKOKA, Det Sociale Ankenævn i Grønland, Dansk Psykologforening, kreds Grønland og Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden.

Udkastet til lovforslag er endvidere forelagt Grønlands Selvstyre til udtalelse.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Det forventes, at lovforslaget vil medføre merudgifter for kriminalforsorgen til videreførelse af en række pladser i Herstedvester Fængsel, idet det er usikkert, hvor mange af de nuværende forvaringsdømte i Herstedvester Fængsel, der ønsker at blive overført til anstalten i Nuuk. Disse merudgifter vil blive afholdt inden for Justitsministeriets eksisterende ramme.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2

Det følger af den gældende bestemmelse i § 370, stk. 1, i den grønlandske retsplejelov, at tilbageholdte anbringes i en detention eller i en anstalt, medmindre retten har truffet be-

slutning om mindre indgribende forholdsregler efter § 361 eller anbringelse på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark efter § 371. I praksis er udgangspunktet, at tilbageholdte anbringes i en anstalt, idet detentionerne ikke længere anvendes til anbringelse af tilbageholdte.

Efter den grønlandske retsplejelovs § 371 kan retten træffe afgørelse om, at en tilbageholdt – under nogle nærmere angivne betingelser – skal anbringes på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark. De nærmere

regler om proceduren i forbindelse med rettens beslutning om anbringelse efter § 371 er fastsat i den grønlandske retsplejelovs § 372.

Det foreslås, at bestemmelserne om anbringelse af tilbageholdte i Danmark i §§ 371 og 372 i den grønlandske retsplejelov ophæves. Virkningen af, at bestemmelserne ophæves, vil være, at der ikke længere er hjemmel til at anbringe tilbageholdte i Danmark.

Tilbageholdte skal herefter fortsat som udgangspunkt anbringes i en detention eller i en anstalt, jf. den grønlandske retsplejelovs § 370. Som nævnt er udgangspunktet i praksis, at tilbageholdte anbringes i en anstalt. Der vil i den forbindelse bl.a. kunne ske anbringelse i den lukkede afdeling i den nye anstalt i Nuuk, når den står klar.

Som følge af, at §§ 371 og 372 foreslås ophævet, foreslås det som redaktionel ændring i § 370, stk. 1, at lade henvisningen til, at retten kan træffe beslutning om anbringelse på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark efter § 371, udgå.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1, 2 og 3

Kriminalloven indeholder i § 148, stk. 3, og § 161, stk. 2-4, regler om bl.a. anbringelse af forvaringsdømte i Danmark.

Det foreslås, at bestemmelserne i kriminallovens § 148, stk. 3, og § 161, stk. 2-4, ophæves sammen med § 161, stk. 5.

Virkningen af, at bestemmelserne ophæves, vil være, at der ikke længere er hjemmel til at anbringe eller overføre forvaringsdømte til Danmark.

Herefter vil personer, der idømmes forvaring efter kriminalloven, i stedet blive anbragt enten i en åben afdeling i en grønlandsk anstalt (som det allerede er muligt) eller i den kommende forvaringsafdeling i Nuuk. Det vil være Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, som – når retten har idømt en person forvaring efter kriminallovens § 161 – tager stilling til, hvor den pågældende person skal anbringes, jf. kriminallovens § 194 og § 241.

En forvaringsdømt skal som udgangspunkt anbringes i en forvaringsafdeling, jf. kriminallovens § 241, stk. 2. Hvis den pågældende anses for egnet til anbringelse i åben afdeling,

og hvis en sådan anbringelse giver tilstrækkelig sikkerhed, kan der dog undtagelsesvis træffes afgørelse om anbringelse i åben afdeling.

Det forudsættes i den forbindelse, at der i medfør af kriminallovens § 241, stk. 4 (fremover § 241, stk. 6) vil blive fastsat regler om, at der – inden der træffes afgørelse om anbringelse af en forvaringsdømt i en åben afdeling – indhentes en udtalelse fra Rigsadvokaten.

Som følge af, at § 161, stk. 2-5, foreslås ophævet, foreslås det som redaktionel ændring i § 148, stk. 2, at erstatte henvisningen til § 161, stk. 1, med en henvisning til § 161.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter kriminallovens § 209 har en indsat ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand.

Det foreslås i § 209, stk. 2, at justitsministeren kan fastsætte regler om overførsel af indsatte i en institution under Kriminalforsorgen i Grønland, der af det grønlandske sundhedsvæsen er henvist til lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand i Danmark, til en institution under kriminalforsorgen i Danmark. Justitsministeren forudsættes i givet fald også at fastsætte nærmere regler om, at indsatte tilbageføres til Grønland efter endt lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand. Der er ikke herved tilsigtet en ændring af princippet om, at indsatte har adgang til og krav på samme lægebehandling mv. som borgere, der ikke er frihedsberøvede, og spørgsmålet om fri adgang til, henholdsvis betaling for sundhedsmæssige ydelser vil fortsat skulle løses efter de almindelige regler herom.

Det forudsættes, at straffuldbyrdelseslovens regler om f.eks. valg af afsoningsinstitution, den indsattes rettigheder og pligter under opholdet i afsoningsinstitutionen, indgreb over for den indsatte, udgang mv. finder anvendelse over for en indsat, som er overført til en institution under kriminalforsorgen i Danmark, indtil den indsatte er tilbageført til Grønland efter endt lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter bestemmelsen i kriminallovens § 161, stk. 4, 1. pkt., som foreslås ophævet, kan der ske overførsel til anbringelse

i Danmark, hvis anstaltsanbringelse i Grønland viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Desuden kan der efter bestemmelsen i kriminallovens § 161, stk. 3, 1. pkt., som foreslås ophævet, ske overførsel til anstalt i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med hensynet til retssikkerheden. Bestemmelsen har specifikt til formål at skabe mulighed for overførsel til åben afdeling i anstalt i Grønland som led i et udslusningsforløb.

Det kan ikke antages, at kriminalloven indeholder hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra åben afdeling i en grønlandsk anstalt til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk og omvendt.

På den baggrund foreslås det, at der indføres en specifik hjemmel til, at personer, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring, og som anbringes i åben afdeling, kan overføres til en forvaringsafdeling. Ligeledes foreslås det, at der indføres en specifik hjemmel til, at personer, der anbringes i forvaringsafdelingen i Nuuk, kan overføres til en åben afdeling som led i udslusning fra forvaring.

Det foreslås således i § 241, stk. 4, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan bestemme, at en indsat i åben afdeling, som er idømt forvaring efter § 161, skal overføres til en forvaringsafdeling, hvis anbringelse i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Forslaget vil få virkning for de forvaringsdømte, som efter lovens ikrafttræden anbringes i en åben afdeling.

Det er en betingelse for overførsel til en forvaringsafdeling, at anbringelsen i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed. Dette svarer til formuleringen af betingelserne i den gældende bestemmelse i § 161, stk. 4, 1. pkt., om overførsel fra anstalt i Grønland til en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark.

Der vil kunne ske overførsel af indsatte til en forvaringsafdeling i tilfælde, hvor overførslen må anses for påkrævet, fordi den indsatte ikke kan rummes inden for rammerne af det åbne anstaltssystem.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i situationer, hvor den indsatte på grund af sin adfærd udgør en sikkerhedsmæssig risiko for medindsatte, personale eller andre i anstalten, og i situationer, hvor den indsatte er undvejet eller har forsøgt herpå.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæs-

sigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. Det forudsættes i den forbindelse, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland tager stilling til spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Det foreslås desuden i § 241, stk. 5, 1. pkt., at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan bestemme, at en indsat i forvaringsafdeling skal overføres til en åben afdeling, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn.

Den foreslåede bestemmelse vil få virkning for forvaringsdømte, der efter lovens ikrafttræden anbringes i forvaringsafdelingen i Nuuk. Denne persongruppe omfatter forvaringsdømte, der efter lovens ikrafttræden idømmes forvaring og anbringes i forvaringsafdelingen, samt forvaringsdømte, som i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 241, stk. 4, er overført fra åben afdeling til forvaringsafdelingen i Nuuk. Bestemmelsen vil også få virkning for forvaringsdømte, der har valgt at blive overført fra Herstedvester Fængsel til forvaringsafdelingen i Nuuk i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, og forvaringsdømte, der er overført fra åben afdeling til forvaringsafdelingen i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 3. Desuden vil bestemmelsen få virkning for forvaringsdømte, der er overført til forvaringsafdelingen i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, 2. pkt.

For så vidt angår betingelserne for overførsel til en åben afdeling er der ikke som udgangspunkt tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, 1. pkt.

Det bemærkes dog, at betingelsen i den gældende bestemmelse om, at overførslen skal være forenelig med hensynet til retssikkerheden, i den foreslåede nye bestemmelse er ændret til, at overførslen skal være forenelig med sikkerhedsmæssige hensyn. Hermed præciseres det, at det er sikkerhedsmæssige hensyn i almindelighed, der skal tages i betragtning, herunder navnlig hensynet til at undgå, at den indsatte begår ny kriminalitet.

Det vil således være en betingelse for overførsel fra forvaringsafdeling til åben afdeling, at overførslen må anses for formålstjenlig og forenelig med sikkerhedsmæssige hensyn. Med denne betingelse tilkendegives, at udslusningsordningen i første række bør anvendes over for indsatte, som inden for forholdsvis kort tid forventes at kunne prøveløslades.

Det forudsættes i den forbindelse, at der i medfør af kriminallovens § 241, stk. 4 (fremover § 241, stk. 6) vil blive fastsat regler om, at der – inden der træffes afgørelse om overførsel af en forvaringsdømt til en åben afdeling – indhentes en udtalelse fra Rigsadvokaten herom.

I § 241, stk. 5, 2. pkt., foreslås det, at hvis den indsatte efter overførslen viser sig uegnet til ophold i åben afdeling, eller hvis denne anbringelse viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland bestemme, at den indsatte skal tilbageføres til en forvaringsafdeling.

Dette svarer til formuleringen af betingelserne for tilbageførsel til Danmark i den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, 2. pkt.

Der vil kunne ske tilbageførsel af indsatte til forvaringsafdeling i tilfælde, hvor tilbageførslen må anses for påkrævet, fordi den indsatte ikke kan rummes inden for rammerne af det åbne anstaltssystem.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i situationer, hvor den indsatte på grund af sin adfærd udgør en sikkerhedsmæssig risiko for medindsatte, personale eller andre i anstalten, og i situationer, hvor den indsatte er undvejet eller har forsøgt herpå.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. Det forudsættes i den forbindelse, at Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland tager stilling til spørgsmålet om tilbageførsel til en forvaringsafdeling på et sådant tidspunkt, at tilbageførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Det forudsættes, at loven vil blive sat i kraft fra det tidspunkt, hvor den lukkede afdeling, der er under etablering som en del af en ny anstalt i Nuuk, står klar til at huse forvaringsdømte.

Til § 4

Det kan ikke antages, at der er hjemmel i kriminalloven til at overføre forvaringsdømte fra Herstedvester Fængsel til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk.

Med ophævelsen af kriminallovens § 161, stk. 3, 1. pkt., vil der desuden ikke længere være hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra Herstedvester Fængsel til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland.

Derudover kan det ikke antages, at kriminalloven indeholder hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra åben afdeling i en grønlandsk anstalt til den kommende forvaringsafdeling i Nuuk.

Det foreslås derfor, at der indføres specifik hjemmel til at overføre forvaringsdømte som anført i de nævnte situationer.

Det foreslås således i *stk. 1, 1. pkt.*, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af de hidtidige regler i kriminallovens § 148, stk. 3, eller § 161, stk. 2-4, er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, kan overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland.

I *stk. 1, 2. pkt.*, foreslås det, at overførsel af forvaringsdømte til en forvaringsafdeling i Grønland alene kan ske med den pågældendes samtykke.

Forslaget indebærer, at de pågældende personer selv vil kunne vælge, om de ønsker at blive overført fra Danmark til Grønland.

Forslaget indebærer endvidere, at muligheden for at blive overført til Grønland skal betragtes som et stående tilbud, dvs. at de pågældende personer vil kunne vælge i første omgang at blive i Herstedvester Fængsel og først på et senere tidspunkt blive overført til Grønland.

Det foreslås endvidere i *stk. 2, 1. pkt.*, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af de hidtidige regler i kriminallovens § 148, stk. 3, eller § 161, stk. 2-4, er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, skal overføres til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn.

For så vidt angår betingelserne for overførsel til åben afdeling i anstalt i Grønland er der ikke som udgangspunkt tilsigtet ændringer i forhold til den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, 1. pkt.

Det bemærkes dog, at betingelsen i den gældende bestemmelse om, at overførslen skal være forenelig med hensynet til retssikkerheden, i den foreslåede nye bestemmelse er

ændret til, at overførslen skal være forenelig med sikkerhedsmæssige hensyn. Hermed præciseres det, at det er sikkerhedsmæssige hensyn i almindelighed, der skal tages i betragtning, herunder navnlig hensynet til at undgå, at den indsatte begår ny kriminalitet.

Det vil således være en betingelse for overførsel til en åben afdeling i en anstalt i Grønland, at overførslen må anses for formålstjenlig og forenelig med sikkerhedsmæssige hensyn. Med denne betingelse tilkendegives, at udslusningsordningen i første række bør anvendes over for indsatte, som inden for forholdsvis kort tid forventes at kunne prøveløslades.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt *stk. 2, 2. pkt.*, som fastsætter, at hvis den indsatte herefter viser sig uegnet til ophold i åben afdeling, eller hvis denne anbringelse viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, bestemme, at den indsatte skal overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland.

Dette svarer til formuleringen af betingelserne for tilbageførsel til Danmark i den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, 2. pkt.

Der vil kunne ske overførsel af indsatte til forvaringsafdeling i tilfælde, hvor overførslen må anses for påkrævet, fordi den indsatte ikke kan rummes inden for rammerne af det åbne anstaltssystem.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i situationer, hvor den indsatte på grund af sin adfærd udgør en sikkerhedsmæssig risiko for medindsatte, personale eller andre i anstalten, og i situationer, hvor den indsatte er undvejet eller har forsøgt herpå.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. Det forudsættes i den forbindelse, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, tager stilling til spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Det foreslås desuden i *stk. 3*, at retten kan bestemme, at personer, der er idømt forvaring i medfør af den hidtidige bestemmelse i kriminallovens § 161, stk. 1, og som er anbragt i åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, skal overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, hvis anbringelse i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Det er en betingelse for overførsel til en forvaringsafdeling, at anbringelsen i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed. Dette svarer til formuleringen af betingelserne efter § 161, stk. 4, 1. pkt., om overførsel fra anstalt i Grønland til en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark.

Der vil kunne ske overførsel af indsatte til en forvaringsafdeling i tilfælde, hvor overførslen må anses for påkrævet, fordi den indsatte ikke kan rummes inden for rammerne af det åbne anstaltssystem.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse i situationer, hvor den indsatte på grund af sin adfærd udgør en sikkerhedsmæssig risiko for medindsatte, personale eller andre i anstalten, og i situationer, hvor den indsatte er undvejet eller har forsøgt herpå.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. Det forudsættes i den forbindelse, at spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling indbringes for retten på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Det foreslås i *stk. 4*, at justitsministeren fastsætter regler om overførsel efter stk. 1 og 2. Det forudsættes i den forbindelse, at der blandt andet vil blive fastsat regler om behandlingen af sager om overførsel, herunder at der – inden der træffes afgørelse om overførsel efter § 4, stk. 2, 1. pkt. – skal indhentes en udtalelse fra Rigsadvokaten.

For så vidt angår overførsler efter den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, forudsættes det, at der vil blive fastsat regler om indhentelse af samtykke og hvor lang tid det må tage at gennemføre overførslen fra det tidspunkt, hvor samtykket til overførslen er givet.

Det forudsættes endvidere, at der vil blive fastsat en tidsbegrænset adgang for de forvaringsdømte, der vælger at benytte sig af tilbuddet om overførsel, til i en periode på op til 6 måneder efter overførslen at kunne trække deres samtykke tilbage og dermed blive tilbageført til Herstedvester Fængsel.

Den tidsbegrænsede adgang vil kun kunne benyttes én gang. Samtidig er der tale om et stående tilbud om at blive overført fra Danmark til Grønland. Det indebærer, at en forvaringsdømt, der er blevet overført fra Danmark til Grønland, og som efterfølgende fortryder denne beslutning inden for 6 måneder efter overførslen, og derfor tilbageføres til Danmark, på ny kan blive overført fra Danmark til Grønland, hvis den pågældende ønsker det, men derimod ikke på ny vil

kunne blive overført fra Grønland til Danmark som følge af, at den pågældende har tilbagekaldt sit samtykke.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 370. Tilbageholdte anbringes i en detention eller i en anstalt, medmindre retten har truffet beslutning om mindre indgribende forholdsregler efter § 361 eller anbringelse på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark efter § 371.

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

§ 371. Retten kan træffe afgørelse om, at en tilbageholdt skal anbringes på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, når der er begrundet mistanke om, at den tilbageholdte har begået drab, røveri, frihedsberøvelse, alvorlig voldsforbrydelse, trusler af den i kriminallovens § 98 nævnte art, voldtægt eller anden alvorlig seksualforbrydelse eller brandstiftelse eller forsøg på en af de nævnte forbrydelser, og når

1) der efter det om tilbageholdtes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at tilbageholdte på grund af psykisk abnormitet er uegnet til mindre indgribende forholdsregler efter § 361 eller anbringelse efter § 370, eller

2) der efter det om tilbageholdtes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at mindre indgribende forholdsregler efter § 361 eller anbringelse efter § 370 ikke giver den fornødne sikkerhed.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang m.v. til personer, der er tilbageholdt på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, når der ikke i øvrigt er taget stilling hertil. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte, at afgørelser, der træffes i medfør af disse regler, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 372. Rettens afgørelse om anbringelse efter § 371 træffes ved særskilt beslutning herom. Træffer retten afgørelse om anbringelse efter § 371, skal retten i beslutningen anføre de konkrete omstændigheder, hvorpå det støttes, at betingelserne i § 371 er opfyldt.

Stk. 2. Retten fastsætter i beslutningen en frist for anbringelsens længde. Fristen skal være så kort som muligt og må ikke overstige den frist for tilbageholdelse, der er fastsat efter § 364, stk. 1 eller 2. §§ 363, stk. 2-4, 364, stk. 2 og 3, 365, 366 og 368 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Justitsministeren kan ved bekendtgørelse ophæve §§ 371-372.

I retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016, som ændret ved § 1 i lov nr. 149 af 7. februar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 370, *stk. 1*, udgår »eller anbringelse på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark efter § 371«.

2. §§ 371 og 372 ophæves.

§ 2

I kriminallov for Grønland, lov nr. 306 af 30. april 2008, som ændret ved § 1 i lov nr. 735 af 25. juni 2014, § 4 i lov nr. 103 af 3. februar 2016 og § 2 i lov nr. 149 af 7. februar 2017, foretages følgende ændringer:

§ 148. ---

Stk. 2. Må den dømte anses for omfattet af § 161, stk. 1, kan retten bestemme, at den dømte skal overføres til forvaring, hvis overførsel ikke kan ske efter § 234, stk. 1.

Stk. 3. Må den dømte anses for omfattet af § 161, stk. 2, jf. stk. 1, kan retten bestemme, at den dømte skal overføres til en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, hvis overførsel ikke kan ske efter § 234, stk. 1. § 161, stk. 3, finder herved tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. ---

§ 161. ---

Stk. 2. Må gerningsmanden på grund af psykisk afvigelse, der ikke er af den i § 156, stk. 1, omhandlede karakter, anses for uegnet til anbringelse i anstalt i Grønland, eller giver en sådan anbringelse ikke tilstrækkelig sikkerhed, kan den pågældende dømmes til anbringelse på ubestemt tid i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark.

Stk. 3. Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af stk. 2 er dømt til anbringelse i anstalt i Danmark, skal overføres til anstalt i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med hensynet til retssikkerheden. Viser den dømte sig uegnet til ophold i anstalt i Grønland, eller viser denne anbringelse sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan justitsministeren bestemme, at den pågældende skal tilbageføres til anstalt i Danmark.

Stk. 4. Retten kan bestemme, at en person, som er idømt forvaring efter § 161, stk. 1, skal overføres til en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, hvis anstaltsanbringelse i Grønland viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed. §§ 148, stk. 3, og 161, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Justitsministeren kan ved bekendtgørelse ophæve §§ 148, stk. 3, og 161, stk. 2-4.

§ 209. En indsat har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand.

§ 241. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

1. I § 148, stk. 2, ændres »§ 161, stk. 1« til: »§ 161«.

2. § 148, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

3. § 161, stk. 2-5, ophæves.

4. I § 209 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Justitsministeren kan fastsætte regler om overførsel af indsatte til en institution under kriminalforsorgen i Danmark med henblik på lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand, jf. stk. 1.«

5. I § 241 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»*Stk. 4.* Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan bestemme, at en indsat i åben afdeling, som er idømt forvaring efter § 161, skal overføres til en forvaringsafdeling, hvis an-

bringelse i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Stk. 5. Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan bestemme, at en indsat i forvaringsafdeling skal overføres til en åben afdeling, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn. Viser den indsatte sig herefter uegnet til ophold i åben afdeling, eller viser denne anbringelse sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland bestemme, at den indsatte skal tilbageføres til en forvaringsafdeling.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.

§ 3

Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 4

Stk. 1. Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af de hidtidige regler i kriminallovens § 148, stk. 3, eller § 161, stk. 2-4, er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, kan overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland. Overførsel kan alene ske med den pågældendes samtykke.

Stk. 2. Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der i medfør af de hidtidige regler i kriminallovens § 148, stk. 3, eller § 161, stk. 2-4, er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, skal overføres til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn. Viser den indsatte sig uegnet til ophold i åben afdeling, eller viser denne anbringelse sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, bestemme, at den indsatte skal overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at personer, som er idømt forvaring i medfør af den hidtidige bestemmelse i kriminallovens § 161, stk. 1, og som er anbragt i åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, skal overføres til en forvaringsafdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, hvis anbringelse i åben afdeling viser sig ikke at give tilstrækkelig sikkerhed.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter regler om overførsel efter stk. 1 og 2.